

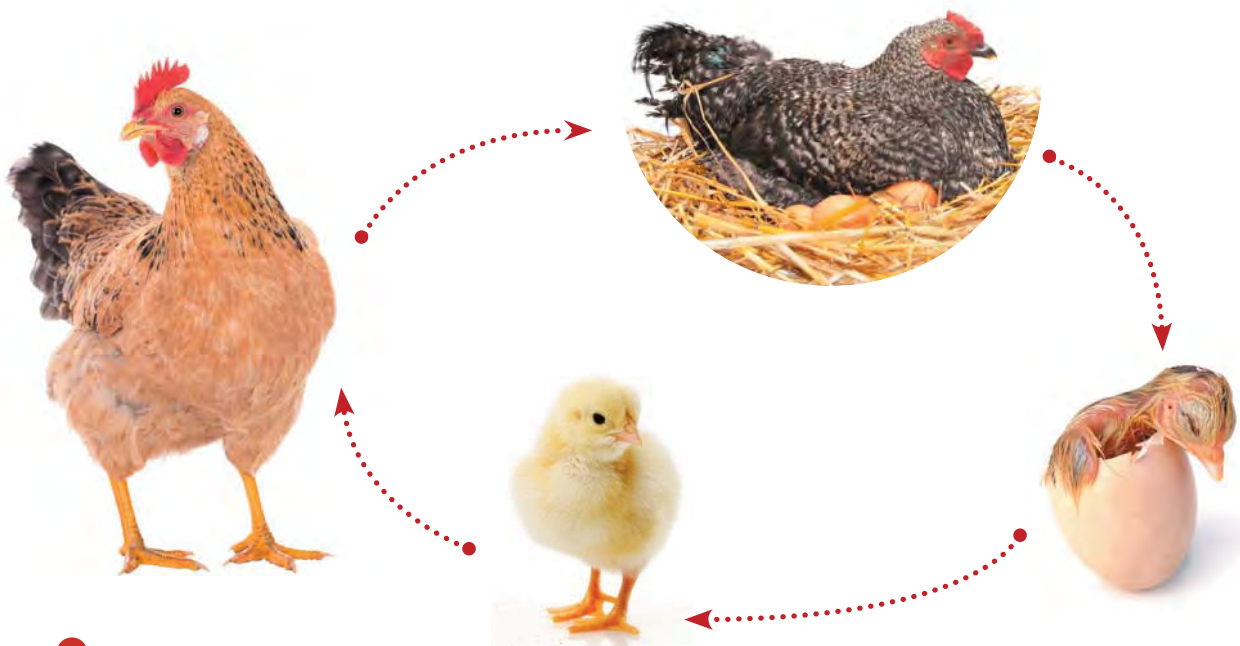
- Що роблять люди в селі навесні?

Знайди спільне і відмінне між зображеннями зліва і справа.

Чому весняний день рік годує?
Які тварини є на фотографіях?
Опиши одну з них.

Навіщо люди в селі тримають домашніх тварин?

ВИЛУПИЛОСЯ!

Навесні з'являється на світ багато тварин. Серед них і курчата. Спочатку кури несуть яйця. А потім вони їх висиджують.

Коли курча готове вилупитися, воно пробиває свою шкаралупу. У нього на дзьобик є спеціальний дуже твердий горбочок. Згодом курча в яйці повертає голову і розколює шкаралупу по колу.

Вилупитися — це тяжка робота для курчати. Мокре і втомлене, воно лежатиме нерухомо кілька годин. Потім спробує стати на ніжки. Падатиме і вставатиме знову.

За кілька годин курча висохне, стане пухнастим і активним. Тепер воно йде вивчати світ і знайомитися зі своїми братами і сестрами. А часом найхоробріші брати й сестри навіть стукають дзьобиком по шкаралупі — допомагають тим, хто затримався.

ПИСАНКА

Українська писанка,
Як дитяча пісенька,
Як бабусина казка,
Як матусина ласка.
Сяду собі скраєчку
І розмалюю яєчко.
Хрестик, зоря, віконце —
І стане воно, мов сонце.

Анатолій Камінчук

ВЕЛИКОДНІ ДЗВОНИ

В небі, в зоряній безодні
Тонуть дзвони великодні,
Тонуть, тонуть, ніби сон,
Б'ються, дзвонять ТОН у ТОН.

Григорій Чупринка

- Опиши, що роблять діти на фото.
Дізнайся про традицію виготовлення писанок і розкажи про неї в класі.
З яким настроєм потрібно читати кожен вірш?
Повторення яких звуків у вірші Григорія Чупринки схоже на голос дзвонів?

МИ ЗНАЄМО АБЕТКУ!

Чому абетка — ключ до всіх наук? Навіщо вчити абетку?
Які бувають словники? Чи потрібні людям поезія, музика, живопис?

- Чому поет називає абетку ключем до всіх наук?

Скільки букв в українській абетці?

Чому деякі букви виділено червоним кольором?

Чим особливі букви, виділені синім кольором?

Поділіть між собою букви.
Нехай кожен:

- 1) добре слово на «свою» букву;
- 2) назве у слові букви, що позначають голосні і приголосні звуки;
- 3) поділить слово на склади, назве наголошений склад.

Абетку ти береш до рук.
Абетка — ключ до всіх наук,
До всіх історій чарівних,
І таємничих, і смішних.
Рушаймо! Ось вона, твоя
Стежиночка від **А** до **Я**.

Григорій Фалькович

А	Б	В	Г	Ґ
Д	Е	Є	Ж	З
И	І	Ї	Й	К
Л	М	Н	О	П
Р	С	Т	У	Ф
Х	Ц	Ч	Ш	Щ
Ь	Ю	Я		

КНИЖКОВЕЧІР

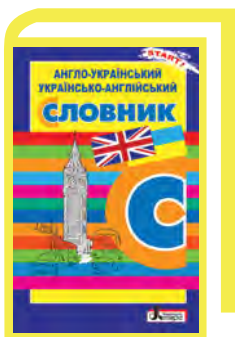
Книжка в тата,
Книжка в мами,
Книжка в мене
і в Світлани,
З книжкою малий Тарас —
Книжковечір нині в нас.
Книжковечір,
книжкотиша,
Тільки чути: песик дише
Й сумно дивиться
з-під ліжка,
Бо йому немає книжки.

Наталка Поклад

- Знайди слова, які вигадала поетеса Наталка Поклад. Поясни їхнє значення.
Що ти уявляєш, коли читаєш цей вірш?
А який, на твою думку, настрій у героїв вірша?
Хто є оповідачем у вірші?

НАВІЩО ТА АБЕТКА?

- **Що викликало невдоволення дітей?**

На чиєму ти боці в суперечці?

Розіграйте діалог у парах: один доводить, що абетку вчити потрібно, інший — заперечує. Потім поміняйтеся ролями.

— Прошу вивчити на завтра абетку, — сказала Ірина Павлівна.

Клас обурено загудів. Найбільше репетував Ромчик:

— Ви ж завжди кажете, що головне не зазубрити, а зрозуміти. Ми вивчили букви, навчилися писати. Кому потрібен той порядок літер?!

Вчителька взяла з полиці товсту книжку й поклала перед Ромчиком.

— Це орфографічний словник. З його допомогою ми можемо перевірити, як писати й наголошувати слова.

— А що там перевіряти? Тато казав, що в українській мові як чуємо, так і пишемо. Це ж не англійська чи російська, наприклад.

— Нам справді поталанило з українською мовою. Але не все так просто. Перевір, будь ласка, як писати, приміром, слово рюкза́к.

— І що тут такого? Ер, ю, ге, зе, а, ка.

— Ні, ти все-таки перевір, — наполягала вчителька.

— І як я в цьому томиськові маю знайти одне слово? — невдоволено запитав Ромчик.

— Отож-бо! — зраділа Ірина Павлівна. — Діти, як розміщені слова в орфографічному словнику?

— За абеткою! — закричали всі.

— І не тільки в цьому, — вела далі вчителька, — а й у тлумачному, де пояснюється значення слів, у словнику чи енциклопедії з будь-якої науки. Неможливо все знати і пам'ятати. Головне — знати, до якого словника звернутися.

Або ж подивіться на сторінку нашого класного журналу. Чому я так швидко кожного з вас тут знаходжу? Як записані ваші прізвища?

— За абеткою, — сказав Сергій. — Але я б не відмовився, якби був якийсь інший порядок.

Прізвище Сергія — Андрусенко. І він стверджує, що його питають найчастіше.

— А що ти можеш запропонувати? — поцікавилася вчителька. — Тільки так, щоб ніхто не образився. І щоб шукати було легко.

Усі мовчали. Нічого на думку не спадало.

— А як складають медичні картки в поліклініці? Уявляєте, що трапилося б, якби вони лежали абияк?

— І в бібліотеці книжки теж розміщені за алфавітом, — пригадала Олеся.

- І на клавішах телефону літери за абеткою...
 - І контакти в телефоні та пошті...
 - Ви досі думаєте, що не варто вчити абетку? — запитала Ірина Павлівна.
 - Та варто, — визнали всі, хоча й без особливого задоволення.
- Тільки Ромчик не погоджувався.
- Написання слів перевірить комп'ютерна програма. Все, що мені потрібно, я запитаю у «Гугла». У поліклініці скоро всі картки будуть в електронному вигляді. А класні журнали просто вимруть, як динозаври!

Словник, абетка, комп'ютер, бібліотека, літера.

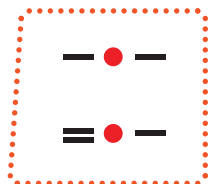
- Поясни значення слів. Запиши їх за абеткою. Постав у словах наголос. Поділи на склади. До слів **абетка** і **літера** добери слова, що мають таке саме значення.

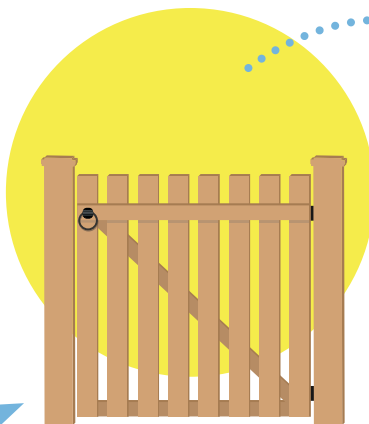
Шевченко, Забіла, Фальківч,
Тичіна, А́ндерсен, Перро́.

- Запиши прізвища письменників за абеткою.
Підкресли букви, що позначають голосні звуки.
Обведи букву, що позначає м'який приголосний звук.

Л○с, д○м, р○к, сал○т, л○к, к○т.

- Спиши, вставляючи букви, що позначають голосні звуки. Скільки слів у тебе вийшло? Добери слова до схем.

ХТО ВМІЄ ЧИТАТИ

Витяг вітер газету з поштової скриньки і поніс, поніс. Кинув газету на кущ.

— Читай, — каже.

А кущ — нічого.

— Читай, кажу, — сіпає вітер гілля.

А кущ ніби й не чув. Набридло вітрові, вихопив він газету й поніс далі. Дає хвіртці:

— На, читай.

Хвіртка рипнула: «Не вмію».

Образився вітер, засумував.

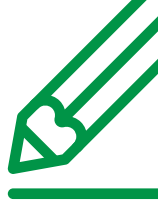
Аж тут іде першокласник. Підняв газету і читає.

Вітер аж стих — так заслухався. І кущ заслухався. І хвіртка.

- Чи правильно художник відтворив шлях вітру?

Скільки потрібно людей, щоб прочитати казку за особами?

Лідія Повх

Витяг, поніс, кинув, каже, дає, засумував, стих, заслухався.

- Про чії дії розповідають ці слова? Перекажи казку з їх допомогою.

“
Кинув вітер газету на куц.
 Кинув **вітер** газету на куц.
 Кинув вітер **газету** на куц.
 Кинув вітер газету на **куц**.”

- Скільки слів у реченні? Прочитай, роблячи наголос на виділеному слові. Чи змінюється зміст? Спиши речення. Склади до нього схему.

1. Слово, що відповідає схемі —●— —.
2. Слово з трьох складів, у якому більше звуків, ніж букв.
3. Слово з двох складів, яке не можна переносити з рядка в рядок.
4. Слово, що утворене з двох слів.
5. Слово, яке залишилося. • Запиши слова у вказаному порядку.

Куц, дерево, трава — це • Закінчи речення.

Скрин:○ка, вит:○г, підн:○в, по:○това.

- Які букви пропущені? Які звуки вони позначають?

ОГОЛОШЕННЯ

Бачить — не бачить,
Чути — не чує.
Мовчки говорить,
Дуже мудрує.

Леонід Глібов

ЛІЧИЛКА

Дім без книги — день без сонця.

СКОРОМОВКА

Жила колись в одному селі ма-
ленька дівчинка. І така вона була
красуня, що кращої, мабуть, ніхто
й не бачив...

ЗАГАДКА

КАЗКА

Ріс лаврик — не доріс,
Ліз равлик — не доліз.

Оляна Рута

ПРИСЛІВ'Я

Збори відбудуться о 14.00.

- Добери заголовки до текстів.

Що тобі допомогло виконати
це завдання?

Чи є тут якийсь зайвий текст?

Наведи свої приклади загадок,
лічилок, скоромовок,
прислів'їв.

Раз, два, три, чотири, п'ять —
П'ятеро пташат летять! —
Перше, друге, третє... п'яте.
Йду четвертого шукати.

Дмитро Чередниченко

- Що не так?
Розіграйте в парах одну з розмов Вовка і Червоної Шапочки.

Запиши перше речення казки.

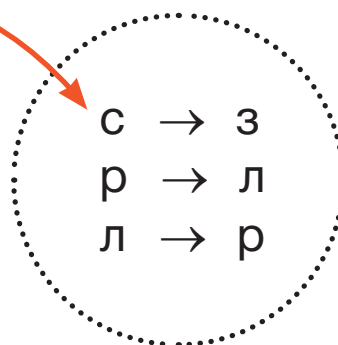

Ріс лаврик — не доріс.

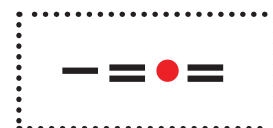
- Спиши, замінюючи букви за вказівкою.

янди гъзед лсьо едън різ

- Щоб прочитати слова, постав букви за абеткою.
Поясни значення слів, у яких менше звуків, ніж букв.

Загадка, відгадати, гадюка, **вигаданий**.
П'ять, п'ятá, п'ятий, п'ятеро, п'ятірка.

- У кожному рядку знайди зайве слово. Постав запитання до кожного слова.
Поясни значення виділених слів. У яких словах другого рядка більше звуків, ніж букв?

ФРЕДЕРІК

У старій кам'яній стіні сім'я полівок влаштувала собі домівку. Осінь добігала кінця, тож усі мишенята почали збирати зерно, горіхи і ягоди. Усі, крім Фредеріка.

— Фредеріку, чому ти не працюєш? — питали вони.

— Я працюю, — відповідав Фредерік. — Я збираю сонячні промені для холодних і похмурих зимових днів.

Він сидів і пильно дивився на лúку.

— А зараз, Фредеріку? — питали вони.

— Я збираю кольори для сірих зимових днів.

Якось Фредерік придрімав.

— Ти спиш? — запитали мишенята.

— О, ні. Я збираю слова. Зимові дні довгі. Треба, щоб я мав що сказати.

Настала зима. П'ять маленьких полівок сховалися у своїй нірці серед каменів. Їжі було вдосталь, і мишенята пліткували про дурних лисів і недоумкуватих котів. То був щасливий час.

Однак скоро мишенята тільки згадували, як розкошували. Харчів ставало дедалі менше. У стіні було так холодно, що навіть розмовляти не хотілося. І тоді вони згадали, як Фредерік розповідав про сонячне проміння, кольори і слова.

— А де ж твої запаси, Фредеріку? — поцікавилися вони.

— Заплющте очі, — сказав Фредерік, видираючись на великий камінь. — Зараз я надішлю вам сонячні промені, і ви відчуете їхнє тепло.

І чотирьом мишенятам стало справді тепліше.

— А що там з кольорами? — запитали вони.

— Ще раз заплющте очі.

І коли він розповідав їм про небесну блакить, червоні маки серед жовтої пшениці, зелені куці — вони все це справді бачили!

А потім Фредерік прокашлявся і мовив:

Хто сипле сніжинки і хто топить лід?
Хто дощ нам приносить, а хто сушить світ?
Хто листя малює яскраво-зелене?
Хто ввечері темряву суне страшенну?

У небі чотири полівки живуть,
Вони пори року на землю несуть.
То четверо мишок, така-от сім'я.
То четверо мишок — як ти і як я.

Ось Мишка-весна, що нам сонце дарує,
А ось Мишка-літо, що квіти фарбує.
А там Мишка-осінь горішок трима...
За нею біжить уже й Мишка-зима.

Хіба не чудово — чотири пори?
Лишень уявіть, якби їх було три?!

— Так ти поет! — захоплено зааплодували
полівки.

Фредерік почервонів, уклонився і тихо сказав:
— Я знаю.

За Лео Леонні

- Знайди ознаки пір року у вірші Фредеріка.

Що зі згаданого у вірші належить до не-
живої, а що — до живої природи?

Які кольори згадуються в казці?

- Прочитайте першу частину казки
спочатку мовчки, а потім за особами.

Прослухайте казку до кінця.

Те, що робить Фредерік, — це
робота чи забава?

Чи кожна робота однаково важлива?

Чи допомогла Фредерікова поезія
полівкам?

Чи подобаються тобі вірші? Які?

Чи сподобався вірш Фредеріка?

Що тобі найбільше запам'яталося
з казки?

Чи потрібна людям поезія, музика,
живопис?

ЩО ПОТРІБНО ДЛЯ ЖИТТЯ

Як росте рослина? Як відрізняються основні потреби людини від потреб рослини і тварини? З чого складається ґрунт? Чого потребує людський організм навесні?

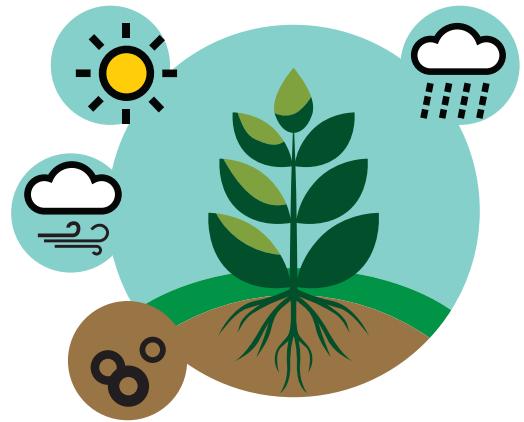

Рослини не бігають, не стрибають, не літають. Але, як і тобі, рослині потрібна їжа, щоб рости. Вона сама виробляє собі їжу, а також бере поживні речовини з ґрунту.

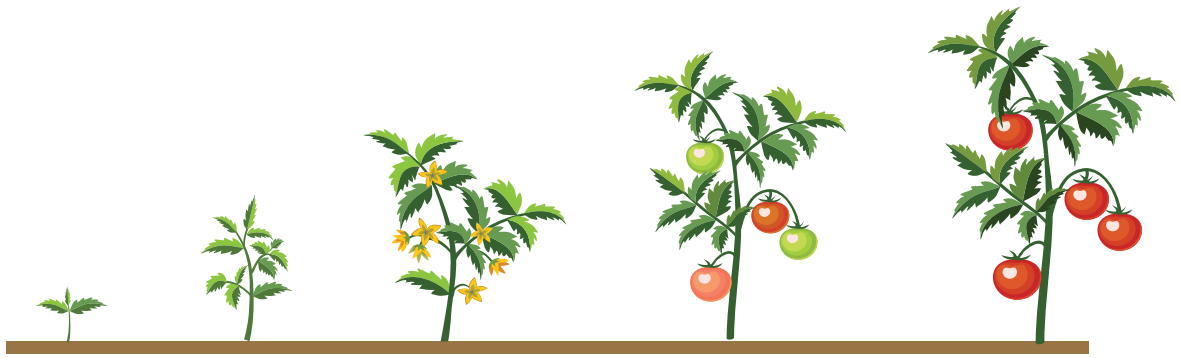
- За допомогою схеми розкажи, що саме з неживої природи потрібне рослині для життя.

Порівняй основні потреби людини з потребами рослини і тварини.

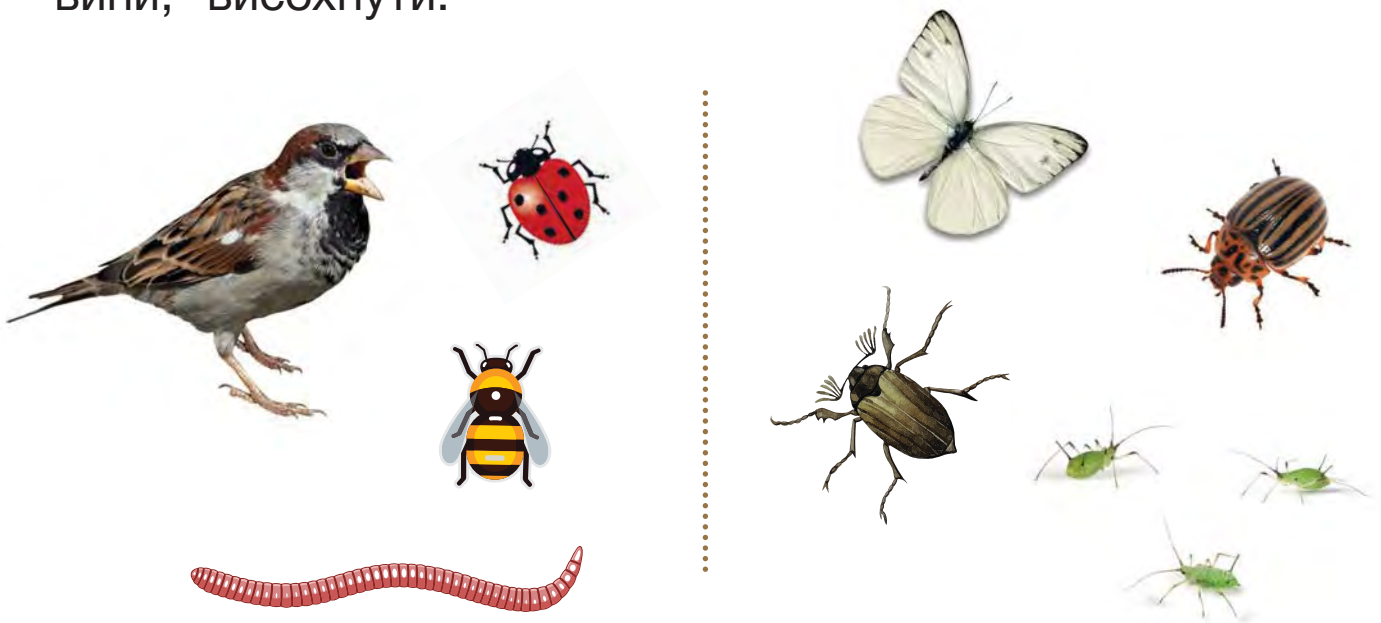

Кожна насінина — це маленька рослина. Просто вона ще не почала рости. Їй потрібні волога і тепло.

- Назви насінини на малюнку. З якої насінини, на твою думку, рослина виросте найшвидше? Збери свою колекцію насінин, опиши їх.

Ґрунт схожий на торт із безлічі різних речей. Тут дрібне каміння і пісок, глина, рештки рослин і тварин, гриби. У ґрунті мешкає багато дрібних істот. Особливо важливі — дощові черв'яки. Вони перетворюють рештки рослин і тварин на поживні речовини. Черв'яки також риють ходи — ґрунт стає м'якшим, воді й повітрю легше дійти до коренів рослин. Хоча ґрунт — це нежива природа, але він може виснажитись. Втратити поживні речовини, висохнути.

- За схемою опиши етапи розвитку рослини. Доведи, що ґрунт належить до неживої природи. Чому живі істоти, зображені на сторінці, поділені на дві групи?

ДІТИ З БЕШКЕТНОЇ ВУЛИЦІ (уривок)

Мого брата звати Юнас, мене — Мія-Марія, а нашу маленьку сестричку — Лотта. Вона сердиться, що не така велика, як ми. Нам з Юнасом дозволяють у суботу ходити на базар по карамельки. Ми приносимо їх і Лотті.

Якось переїздив страшний дощ. Ми взяли татову парасолю і таки купили червоних карамельок. А Лотту навіть на вулицю не пустили.

— А чого йде дощ? — спитала Лотта.

— Щоб росли пшениця й картопля, і нам було що їсти, — відповіла мама.

— А чого ж тоді він іде на базарі? — допитувалася Лотта. — Щоб росли карамельки?

Увечері, коли ми лягали спати, Юнас мені сказав:

— Як приїдемо до бабусі й дідуся, то посадимо на городі не моркву, а наші карамельки.

— Атож, хоча для зубів морква корисніша, — відповіла я.

Улітку ми живемо в дідуся та бабусі. Ану вгадайте, що втнула там одного разу Лотта? За хлівом лежить велика купа гною, яку дідусь Югансон розкидає на полі, щоб усе гарно росло.

— А навіщо потрібен гній? — спитала Лотта. І тоді тато відповів, що на гною все дуже гарно росте.

— А ще потрібен і дощ, — додала Лотта.

— Саме так, — згодився тато.

А по обіді задощило.

— Чи бачив хтось із вас Лотту? — спитав тато.

Ми вже давно не бачили Лотти. Тож заходилися її шукати. Спершу ми обнишпорили будинок і всі шафи, однак Лотти ніде не було. Врешті ми з Юнасом і татом стали шукати надворі — у хліві, сіні, по всіх усюдах. А тоді ми подалися за хлів. І — уявіть собі! — Лотта стояла під дощем посередині купи гною! Вона вся промокла до рубця.

— Серденько моє, Лотто, чого ти там стоїш? — запитав тато.

І тоді Лотта крізь сльози відповіла: «Бо я хочу вирости й стати такою завбільшки, як Юнас і Мія-Марія».

Астрід Ліндгрен. Переклад зі шведської Галини Кирпи

ГОЛОСНІ ЗВУКИ. СКЛАД. НАГОЛОС

- 1 Утвори слова зі складів. Спиши речення, вставивши утворені слова. У всіх словах речення постав наголос і підкресли букви, що позначають голосні звуки.

ві тря по да во пло те жа ї

..., ..., ..., ... — це основні потреби усього живого.

- 2 Встав букви, що позначають голосні звуки. Мають утворитися назви членів сім'ї. Постав наголос у словах.

Бр○т, м○м○, б○б○с○,

т○т○, с○стр○, д○д○сь.

- ← Хто є оповідачем у тексті?
Які події відбуваються в оповіданні?
Що в оповіданні видалося несподіваним чи смішним?
Чому сталося непорозуміння з Лоттою?
Спробуй пояснити Лотті, якій лише чотири роки, чому дощ і гній не допоможуть їй вирости.
Чи можна назвати сім'ю Мії-Марії щасливою?
Чи знаєш ти інші твори Астрід Ліндгрєн?

- 3 Заміни виділені слова близькими за значенням.
Періщив **страшний** дощ.
Ми почули **страшний** звук.

неприємний сильний

ПРИГОДИ ЦИБУЛІНО (уривок)

Бідолашний Вишенька гуляв по парку сам-самісінький. Він обережно ходив по алеях і весь час думав, як не наступити на клумбу і не потоптати квітів. Його вихователь, синьйор Петрушка, усюди почіпляв дощечки з написами про те, що Вишеньці дозволено і що заборонено.

Біля озера із золотими рибками висів напис: «Заборонено Вишеньці занурювати руки у воду». Був тут іще і такий напис: «Рибкам заборонено розмовляти з Вишенькою».

А посеред квітів на клумбах стирчали таблички: «Заборонено Вишеньці торкати квіти, бо йому не дадуть цукерок». Або таке: «Вишенько, не бігай по траві, бо за це муситимеш написати дві тисячі разів слова: “Я неслухняний хлопчик”».

...З горя Вишенька тяжко захворів. Його трясла лихоманка. І ліжко під ним тряслося, а від його кашлю шибки бряжчали у вікнах.

Лікар Каштан уважно оглянув Вишеньку з голови до п'ят. Звелів показати язик, помацав пульс, тихенько про щось розпитав. Потім вимив руки і раптом проказав:

— Ох, яка тяжка недуга — жодного не мати друга!

— На що це ви натякаєте? — перебив його синьйор Помідор.

— Я не натякаю. Хлопчик нічим не хворий. Просто на нього найшла страшена **нудьга**.

— А що то за хвороба — нудьга? — спитала графиня Вишенька Старша.

— Це **смуток, журба**. Дитині потрібне дитяче товариство. Чому ви не пускаєте його іноді погратися з іншими дітьми?

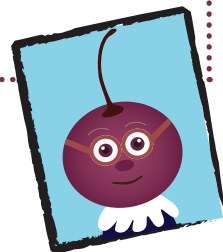
Джанні Родарі. Переклад з італійської Анатолія Іллічевського

- Як автор ставиться до Вишеньки? Чи допомагають Вишеньці правила синьйора Петрушки? Чому захворів Вишенька? Які його потреби не були задоволені?

ПЕРЕНОС СЛІВ ІЗ РЯДКА В РЯДОК

- 1 Слова переносять із рядка в рядок складами: *лі-кар*.
- 2 Односкладові слова не поділяють для переносу: *пульс*.
- 3 Не можна залишати в рядку або переносити одну букву: *озе-ро*.

- 1 Спиши слова, поділяючи їх для переносу.
Дитина, голова, язик, трава, помідор, алея, двір.
- 2 Поділи слова для переносу по-різному: *жу-рба, жур-ба*.
Хлопчик, каштан, рибка, життя, іграшка.

- 3 Поясни правопис виділених букв.
Стигла **в**ишенька, **В**ишенька захворів,
великий **п**омідор, синьйор **П**омідор.

- 4 Склади речення. Постав запитання до речення.

товариство. Дитині дитяче потрібне

Що ... ? Кому ... ?

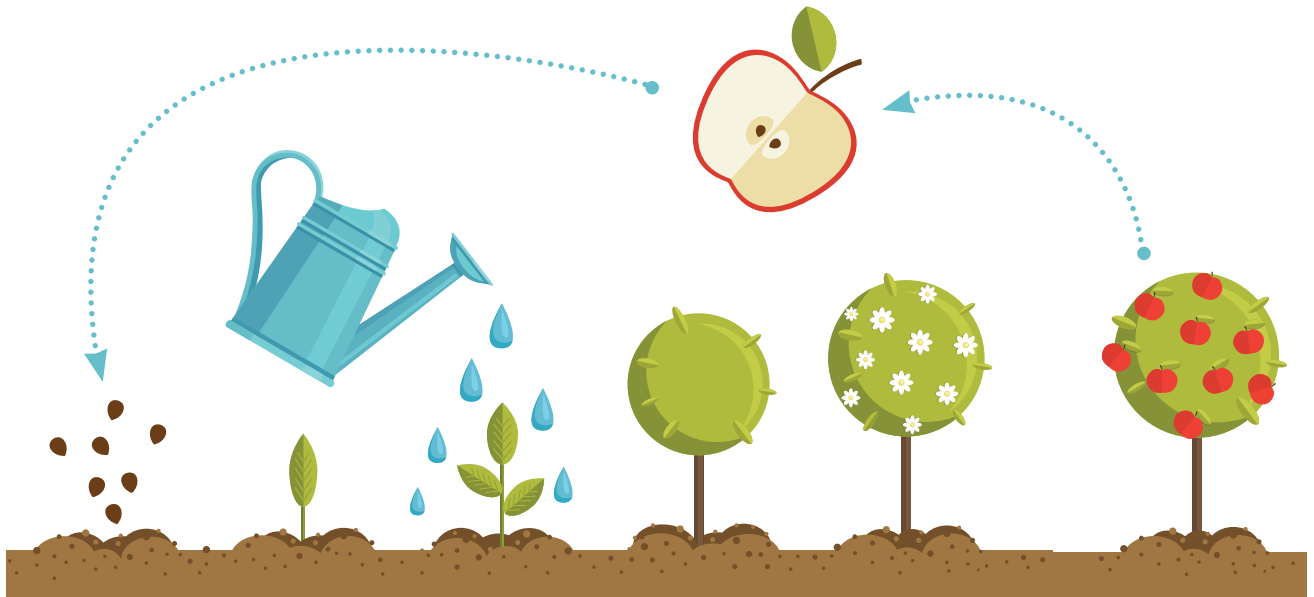

Спочатку була маленька **брунька**. Світило сонце, ішов дощ — і брунька росла. Одного дня листочки розгорну́лися. З'явилася ніжна рожева **квіточка**. Яка ж вона була гарна! До квітки щодня прилітала бджола. Потім з квітки опали пелюстки. Їх було п'ять. І побачило світ я — маленьке зелене **яблучко**. На дереві я тримаюся за допомогою плодоніжки. Через неї дерево дає мені воду і їжу.

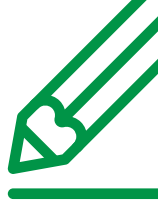
Я расту. Тепер я вже велике **яблуко**. Але ще зелене. Скоро буду жовтим. А на сусідньому дереві багато червоних яблук.

Усерéдині я маю п'ять зерняток. Ти знаєш, що буде, як зернятко потрапить у землю?

- Хто розповідає історію? Придумай назву оповіданню. У яку пору року розповідається ця історія? Перекажи оповідання за допомогою виділених слів.

- Порівняй текст і схему: з чого складається текст, а з чого — схема? Чи можна сказати, що схема теж розповідає? Чи всі події, про які йдеться в тексті, є на схемі?

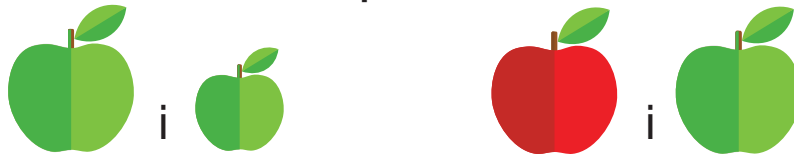

ПРИГОЛОСНІ ЗВУКИ

- 1 Чим схожі й чим відрізняються слова у кожній групі? Поясни значення слів однієї з груп.

к	опа	ш	ум	м	ир
н		с		с	
г		к		в	

- 2 Запиши підписи до малюнків — використай слова: а) назви розміру; б) назви кольору. Вимов приголосні звуки у словах — назвах ознак. Які приголосні повторюються в кожній парі?

Букву **й** під час переносу не можна відривати від попередньої букви: *сой-ка*.

Але: буквосполучення **йо** під час переносу не розривається: *ра-йон*.

- 3 Поділи слова для переносу. Який звук завжди вимовляється м'яко?

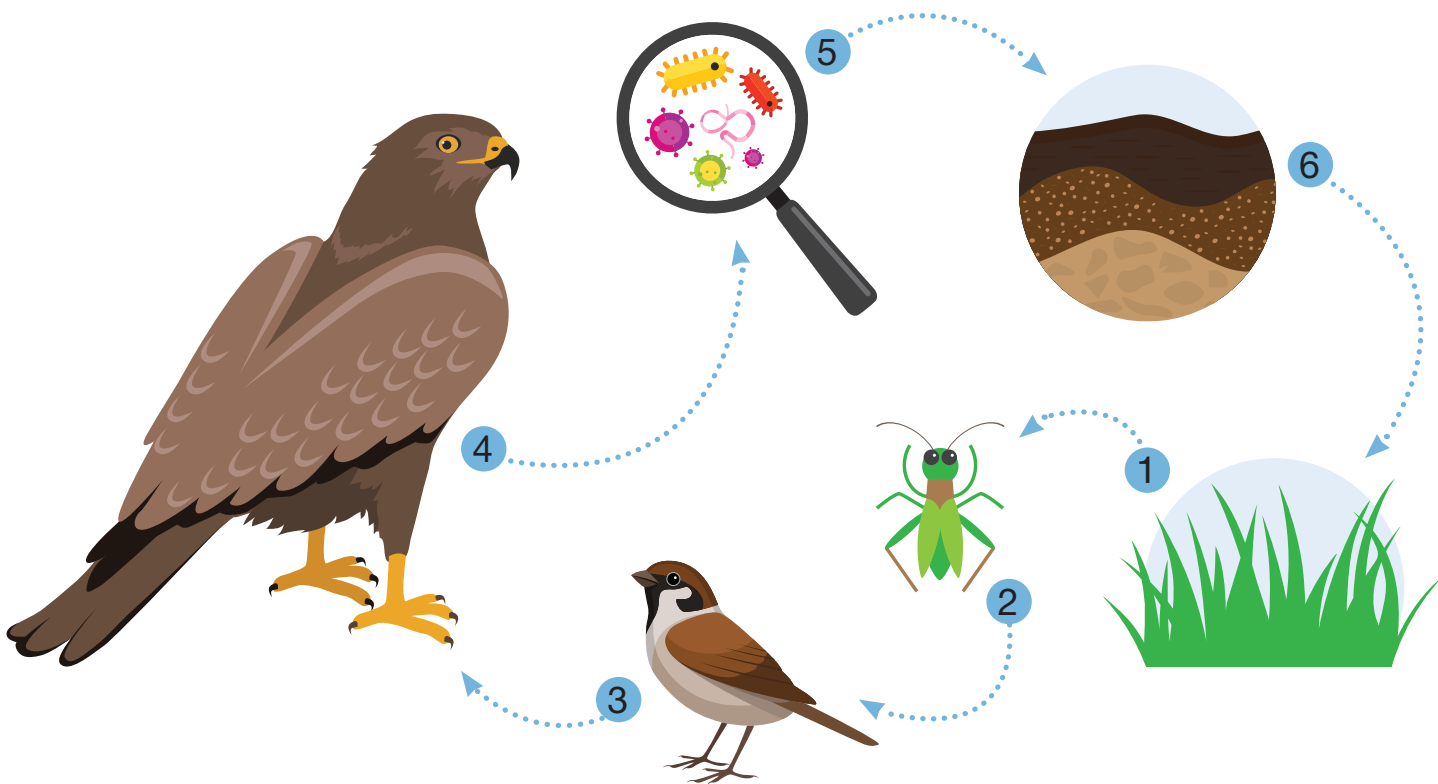
Зайчик, гайка, копійка, синьйор, байка, гайók, бойовий.

- 4 Утвори за зразком: гілка — гілочка. Як змінюється значення слова?

Зерно — ... , бджола — ... , квітка —

ПРИРОДІ ПОТРІБНІ ВСІ

У природі ні рослини, ні тварини не можуть жити самі по собі. Вони тісно пов'язані з іншими тваринами і рослинами. Уяви: люди знищили вовків. Зайців стало дуже багато. Зрештою зайці з'їдять усю траву. Тоді їм нічого буде їсти.

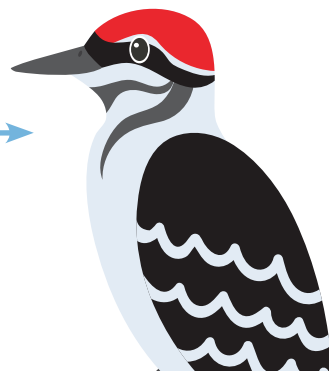

- Розкажи за допомогою схеми вгорі про зв'язки у природі.

Чому під номером один – трава, а не яструб?

Як ти гадаєш, чи потрібні природі хижаки?

Чи може хижак стати жертвою?

РАННІ ОВОЧІ — НА ДОБРЕ ЗДОРОВ'Я

Про прихід весни ми дізнаємося не тільки по бруньках на деревах. З'являються перші овочі: кріп, петрушка, салат, зелена цибуля, редиска. Вони допомагають людям поновити сили після зими.

Ранні овочі вирощують у теплицях. На вулиці ще холодно й похмуро. А під плівкою або склом — світло, тепло і волого.

Маленьку тепличку можна влаштувати вдома на балконі. А зелену цибулю, петрушку, кріп — вирощувати навіть у квартирі чи в класі.

- Знайди на фото овочі, про які йдеться в тексті.
Яким має бути місце для «кімнатного городу»?
Як доглядати за рослинами?
Які страви можна готувати з ранніх овочів?

ЯК МИ ОТРИМУЄМО ІНФОРМАЦІЮ

Як ми отримуємо і передаємо інформацію?

Правила безпечної поведінки в інтернеті.

Про «хитрі» слова. Що розповідає обкладинка?

Як відрізнити факт від думки?

Букви я, ю, є, ї. Позначення м'якості приголосних на письмі.

- Як люди отримують інформацію?
Якими джерелами інформації ти користуєшся?
Чим можна доповнити ілюстрацію?
За допомогою яких органів чуття ти отримувеш інформацію з різних джерел?
Як люди зберігають інформацію?

МОЇ ПРАВИЛА БЕЗПЕКИ В ІНТЕРНЕТІ

Я пам'ятаю: інформацію, розміщену в інтернеті, назад уже не забереш.

Я не називаю свого імені та прізвища.

Я не розміщую на сайтах свої фото.

Я не повідомляю нікому своєї адреси, номера телефону, імен та місць роботи батьків.

Я не погоджуся ні з ким зустрітися без дозволу батьків.

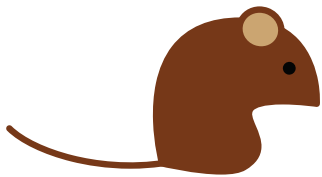
Про будь-яку загрозу я одразу повідомлю батьків.

Я не буду нічого завантажувати без дозволу батьків.

Я нікого не буду ображати.

- Перевірте в парах, чи знаєте ви правила безпечної поведінки в інтернеті. Чим спілкування в інтернеті відрізняється від спілкування віч-на-віч?

МИШКА-КНИГОЛЮБКА

Книжок в моїй шафі багато-багато!

Учора дав одну почитати...

Сьогодні уранці з подякою
Зізналась, що їй до смаку була книжка.
Лише обкладинка якась твердувата —
Об неї недовго і зуба зламати...

- Що означає слово «книголюб»?

Чому, на твою думку,
поет Роман Скиба
назвав вірш «Мишка-
книголюбка»?

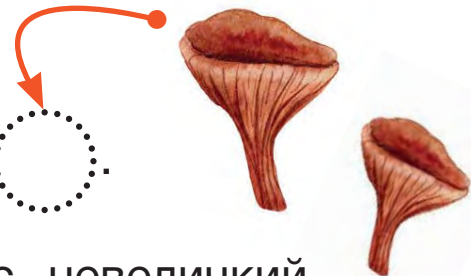

ІЗ ЖИТТЯ ХИТРИХ СЛІВ

ПРО ЗАВБАЧЛИВІСТЬ

 у кошик збирає .

Хай буде на зиму запас невеличкий.

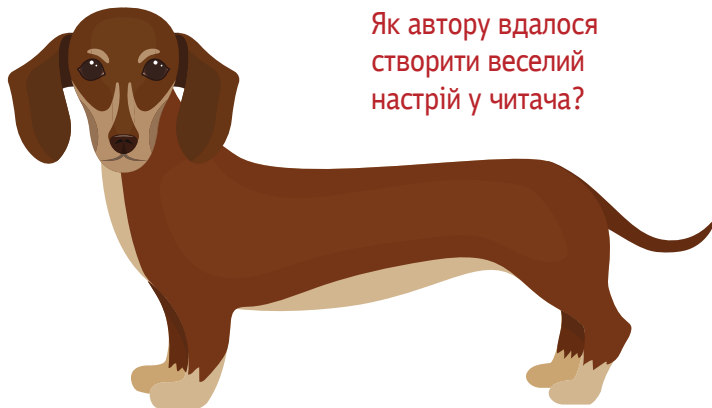

ТАКСОВІРШИК

Таксі впіймала .
І «гав» до водія...
— У вас висока такса?
Чи довга, як і я?

Роман Скиба

- Які слова поет називає хитрими?
Як автору вдалося створити веселий настрій у читача?

букви Я, Ю, Є, Ї

Букви **я, ю, є** позначають два звуки [йа], [йу], [йе]:
на початку слова: *яма* — [йа]ма;
на початку складу: *моя* — мо[йа];
після апострофа: *ім'я* — ім[йа].

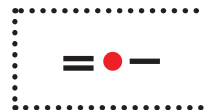
Буква **ї** завжди позначає два звуки [йі]:
їжа — [йі]жа.

- 1 Спиши вірш «Про завбачливість», замінивши малюнки словами. Підкресли слово, у якому більше звуків, ніж букв. Склади запитання до першого речення.

Хто ... ? Що робить ... ? Куди ... ?

- 2 Прочитай слова. Назви в них букви і звуки. Добери слово до схеми.

Я, як, моє, подяка, їй, книголюб.

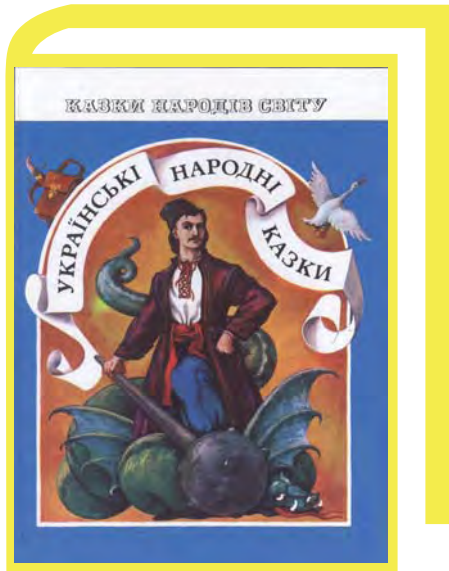

- 3 Прочитай. Запиши слова групами: 1) назви дерев, 2) назви грибів, 3) назви тварин. Поділи слова рислою на склади, постав наголос.

Яблуня, ящірка, ясен, сиріжка, ялина, ягня,
маслюк, печериця, єнот.

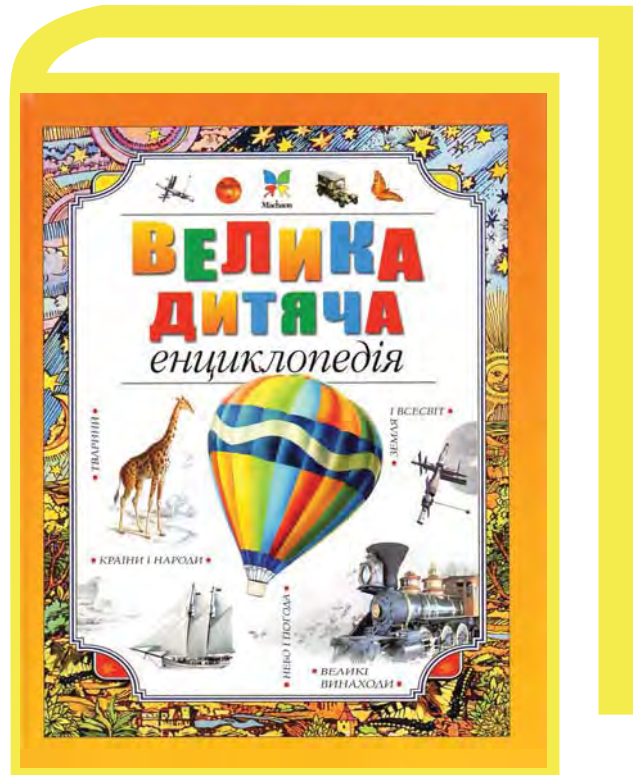
ПРО ЩО РОЗПОВІДАЄ ОБКЛАДИНКА

- Опиши обкладинки книжок.

Що може бути в кожній книжці?

Прочитай уривки текстів на наступній сторінці. Визнач, з яких вони книжок.

- Які з книжок слугують більше для розваги, а які – для отримання інформації?

ПОЗНАЧЕННЯ М'ЯКОСТІ ПРИГОЛОСНИХ НА ПИСЬМІ

- 1 Спиши. Підкресли букви, що позначають м'які звуки.

Морські свинки — милі, спокійні звірята.
Вони ніколи не кусаються. Їдять зернові суміші,
білий хліб, зелень, траву.

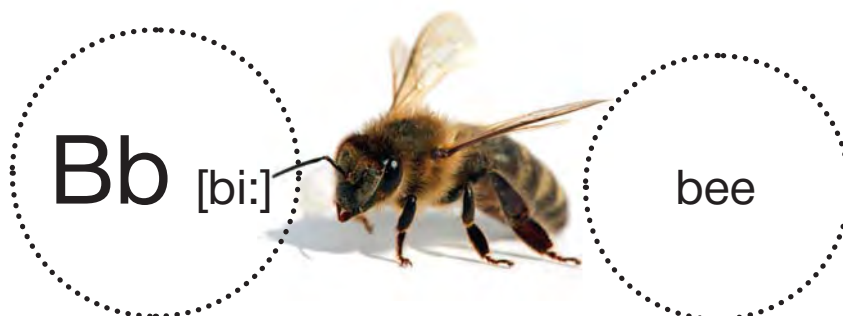
- 2 Прочитай. Дай відповідь на запитання.

В одного чоловіка був собака Сірко. Сірко
був дуже старий. І хазяїн його прогнав.

Як звали собаку? Що зробив хазяїн?

- 3 Знайди слова, які відповідають на питання *хто?*, *що?*,
що зробили?, *скільки?*.

Води взяли по крапельці —
І повний казанок!
І наварили борщичу
Бабуся й сто діток.

РАВЛИК І КИТ (уривок)

Ось казочка вам про мале равленя
І сірого велета — кита-горбаня.
Ось скеля висока, мов сажа, чорнюча.
Ось равлик маленький, непосидючий.
Цей равлик узявся по скелі повзти —
Розгледіти море, човни і порти.
А равлики інші з сімеєчки тої,
Що міцно прилипли до скелі гладкої,
Сказали усі равленяті малому:
— Не смій мандрувати! Лишайся удома!

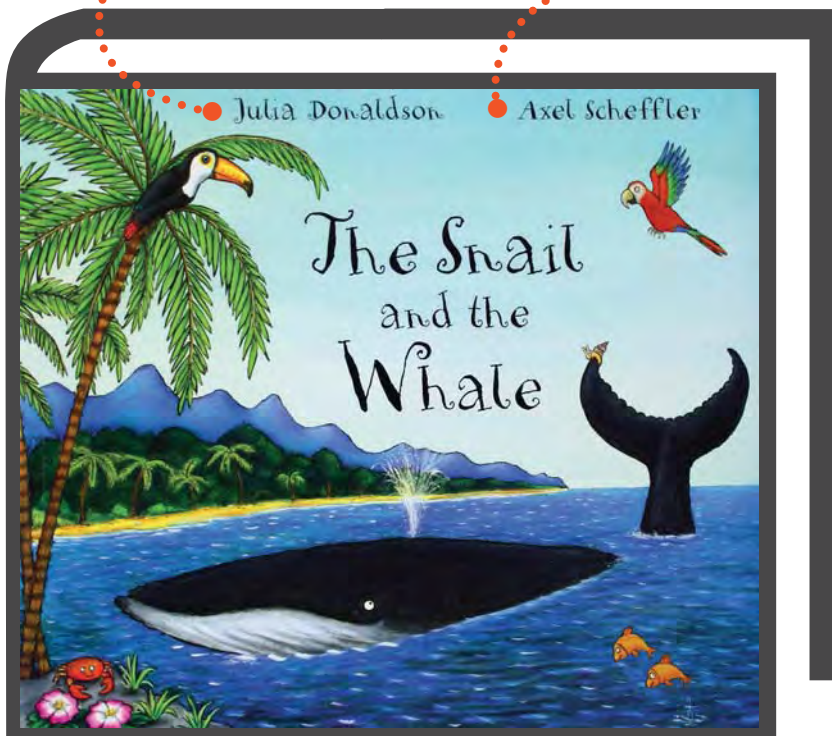
Джулія Дональдсон. Переклад з англійської Оксани Луцевської

Джулія ДОНАЛЬДСОН

автор

Аксель ШЕФФЛЕР

художник

- Чи відправився равлик у мандрівку?
Чому ти так вважаєш?
Про що розповідають назва і обкладинка книжки?
Навіщо у книжці ілюстрації?
Завдяки кому ти можеш читати цю книжку українською мовою?
Порівняй равлика та його сімейку.
Вигадай свою історію про подорож двох різних істот.
Чи хочеш ти подорожувати?
Що ти хочеш побачити?

буква Ъ

- 1 Прочитай. Випиши слова з **Ъ**. Підкресли в них букви, що позначають м'які звуки. Скільки букв і звуків у виділених словах?

Равлики люблять **тiнь** і вологу. Вони **їдять** зелень. За годину равлик проповзає тридцять сантиметрів. Після себе лишає липкий слід. Живуть равлики шість років.

Букву **Ъ** під час переносу слів не можна відривати від попередньої букви: *малень-кий*.

- 2 Поділи слова для переносу.

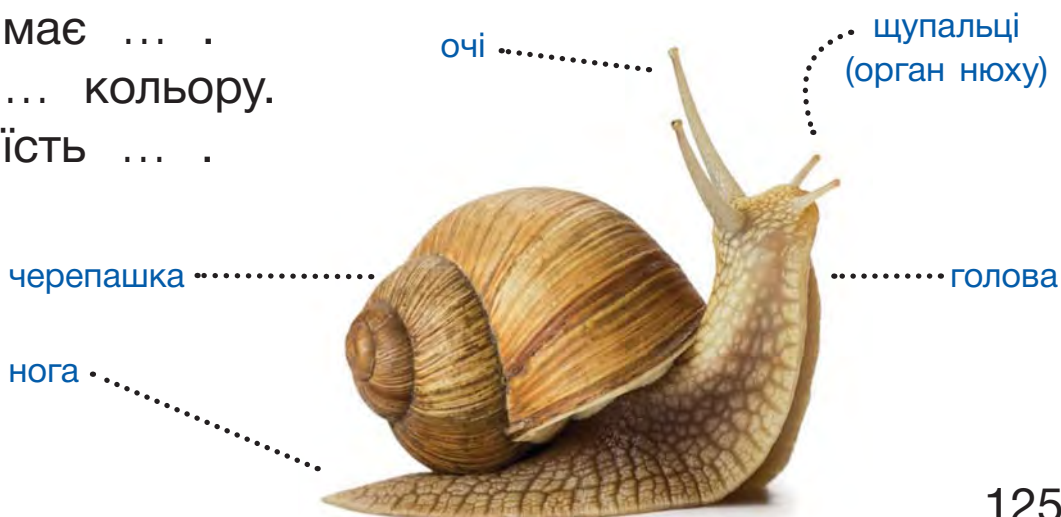
Пальці, слизько, близько, лялька, стільці, повільно.

- 3 опиши равлика за малюнком. Розкажи, що ти знаєш про равлика. Пригадай загадки про равлика.

Равлик має

Равлик ... кольору.

Равлик їсть

ФАКТ І ДУМКА

Факт можна довести, перевірити.

Факти: «Кішка — звір. Вона годує своїх дитинчат молоком». Або: «У павука вісім ніг».

Якщо ж ти скажеш: «Кішка — най-ро-зум-ні-ша тварина у світі...»

А мама скаже: «Кішка — най-ні-жні-ша тварина у світі».

Тато скаже: «Най-кра-щі тварини — павуки!»

Ці слова не можна довести і перевірити. Це особиста думка людей.

- Чим відрізняється факт від думки?

Які з наведених речень містять факти, а які — думки?

Пригадай рекламу будь-якого товару.

Спробуй визначити, що в ній є фактом, а що — думкою.

Вода допомагає рослинам рости.

Фіолетовий – суміш червоного і синього.

У собак є шерсть.

Усі діти мріють про цю гру!

Шпинат смачний.

КОМАХИ СТРАШНІ.

Футбол – найкращий вид спорту.

Яблука ростуть на деревах.

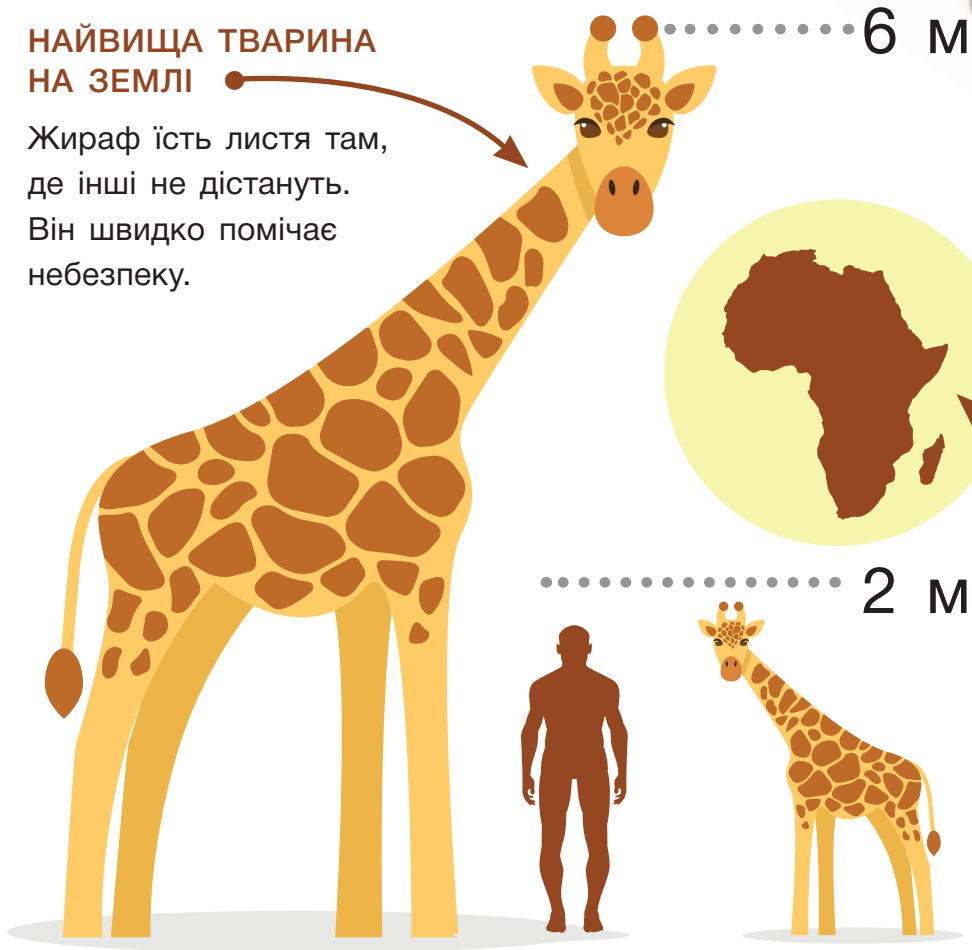
Цей засіб **УБИВАЄ ВСІ МІКРОБИ!**

КРАЩЕ ОДИН РАЗ ПОБАЧИТИ

Інформацію можна передати за допомогою малюнків, слів та цифр.

НАЙВИЩА ТВАРИНА НА ЗЕМЛІ

Жираф їсть листя там, де інші не дістануть. Він швидко помічає небезпеку.

Довжина язика жирафа 53 см. Це приблизно довжина твоєї руки.

АФРИКА

Тут живуть жирафи.

- 1 Де живуть жирафи?
- 2 Скільки дорослих чоловіків треба поставити один на одного, щоб верхній зрівнявся з жирафом?
- 3 Жирафеня таке саме заввишки, як дорослий чоловік. Так чи ні?
- 4 Довжина язика жирафа дорівнює твоєму зросту. Так чи ні?

Джерела текстів

Анастасія Денисенко. Мій маленький Київ. Маршрут № 1. — Київ : Laurus, 2014.
Анатолій Григоров. Як стати чарівником. — Київ : Час майстрів, 2013.
Анатолій Качан. За нашим садом грає море. — Київ : Веселка, 2016.
Астрід Ліндгрєн. Діти з Бешкетної вулиці. — Київ : Рідна мова, 2017.
Варвара Гринько. Букварик-веселик. — Київ : Веселка, 1990.
Всеволод Нестайко. Дивовижні пригоди в лісовій школі. — Харків : Школа, 2012.
Григорій Фалькович. Абетка. — Харків : Мікко, 2011.
Джанні Родарі. Планета Новорічних Ялинок. — Київ : Веселка, 1997.
Джулія Дональдсон. Равлик і кит. — Харків : Читаріум, 2017.
Жіль Тібо. Поквапся, Ніколасе! — Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2013.
Лідія Повх. Саламандра йде у мандри. — Ужгород : Карпати, 2011.
Лідія Повх. Як цуценя сніжинки ловило. — Ужгород : Карпати, 2015.
Наталка Поклад. На веселій вулиці. — Київ : АВІАЗ, 2014.
Роман Скиба. Баламутинки. — Львів : ВСЛ, 2011.
Степан Жупанин. Смерековий край. — Ужгород : Карпати, 1985.
Улюблені вірші. — Київ : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2011.
Юрій Ярмаш. Два Івани. — Київ : Веселка, 1988.

.....

Навчальне видання

Іщенко Олена Леонідівна
Логачевська Світлана Панасівна
Ващенко Олена Миколаївна
Романенко Людмила Віталіївна

Навчання грамоти. Я досліджую світ
1 клас
Частина друга

Відповідальна за випуск *Олена Бородіна*
Дизайнер, художній редактор *Антон Стогов*

Олена Галицька, Юлія Сікора – ілюстрації на с. 14, 15, 23, 24, 85, 87

У навчальному посібнику використано ілюстрації
відповідно до умов стандартної ліцензії shutterstock.com

Підп. до друку 12.01.2018. Формат 84×108/16.
Ум. друк. арк. 13,44. Вид. код Л0904У. Наклад 6500 пр. Зам.

Видавництво «Літера ЛТД». Україна, 03057,
м. Київ, вул. Нестерова, 3, оф. 508. Тел. для довідок: (044) 456-40-21.
Свідоцтво про реєстрацію № 923 від 22.05.2002 р.

Віддруковано з готового оригінал-макета в ДВ «Преса України».
03047, м. Київ, пр. Перемоги, 50.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 310 від 11.01.2001 р.